

PAŃSTWO KUWEJT
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

1. Informacje ogólne

powierzchnia:	17,8 tys. km ²
ludność:	4,4 mln mieszkańców, w tym ponad 2/3 obcokrajowców (przede wszystkim tania siła robocza).
Głowa państwa (emir):	Sabah Ahmad Al-Jabir Al-SABAH
Premier	Jabir Mubarak Al-Hamad Al-SABAH
Wicepremier, Minister Spraw Zagranicznych	Sabah Khalid Al-SABAH
Minister Handlu i Przemysłu	Khaled Naser Abdullah Al-ROUDAN
Minister Ropy, Elektryczności i Wody	Khalid Ali Mohammad AL-FADEL
Minister Finansów	Naif Falah Al-HAJRAF
Ambasador Kuwejtu w Polsce	Khalid Yateem AL-FADHLI
Ambasador RP w Kuwejcie	Paweł LECHOWICZ

Ustrój polityczny: Państwo Kuwejt jest konstytucyjnym emiratem dziedzicznym (księstwem). Główną rolę w systemie politycznym kraju odgrywa emir – głowa państwa, wokół którego skoncentrowana jest władza.

Główne ośrodki miejskie: stolica - miasto Kuwejt, ok. 2,9 mln mieszkańców.

Język urzędowy: arabski, w powszechnym użyciu także język angielski.

Bogactwa naturalne: ropa naftowa, gaz ziemny, ponadto bogate zasoby ryb i krewetek.

Waluta: dinar kuwejcki KWD; kurs wymiany: 1 EUR = 0,37 KWD, 1 USD = 0,30 KWD

Struktura wytwarzania produktu krajowego brutto: rolnictwo – 0,4 %, przemysł – 58,7 %, usługi – 40,9 % (2017 r.).

Przynależność do organizacji międzynarodowych: ONZ, Liga Arabska (AL – Arab League), Światowa Organizacja Handlu (WTO), Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF), Arabski Fundusz Walutowy (AMF), Międzynarodowy Bank Rekonstrukcji i Rozwoju (IBRD), Międzynarodowy Bank Rozwoju (IDB), Organizacja Państw Eksporterów Ropy Naftowej (OPEC), Organizacja Arabskich Krajów Eksportujących Ropę Naftową (OAPEC), Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (IAEA), Panarabska Strefa Wolnego Handlu (GAFTA), Rada Współpracy Państw Zatoki (GCC) - w ramach powołanej w 1981 r. RWPZ funkcjonuje strefa wolnego handlu (od 1983 r.) i unia celna (od 2003 r.).

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

	2013	2014	2015	2016	2017
PKB (PPP, w mld USD)	282,3	290,4	293,2	299,7	289,7
PKB na 1 mieszkańca (PPP, tys. USD)	70,6	72,6	69,2	69,9	65,8
PKB (wzrost w %)	0,8	0,6	- 1,0	2,2	- 3,3
Deficyt budżetowy (% PKB)	bd	+ 7,1	4,4	16,5	10,0
Dług publiczny (% PKB)	6,4	6,5	10,5	9,9	20,6
Inflacja (w %)	2,7	2,9	3,4	3,5	1,5
Bezrobocie (w %)	3,4	3,0	3,0	1,1	1,1
Rezerwy dewizowe (mld USD)	29,47	32,23	28,37	31,13	33,70
Zadłużenie zagraniczne (mld USD)	36,04	35,22	36,30	38,34	47,24
Eksport towarów (w mld USD.)	115,9	103,4	55,3	46,3	55,2
Import towarów (w mld USD.)	25,66	27,38	27,34	26,6	29,5
Bezp. inwestycje zagr. w Kuwejcie (w mld USD, wartość skumulowana)	3,7	3,9	12,2	12,6	12,9
Inwestycje bezp. Kuwejtu za granicą (w mld USD, wartość skumulowana)	33,1	36,9	69,6	74,1	82,4

Wymiana handlowa

Eksport – 55,17 mld USD w 2017 r. (46,26 mld USD – 2016 r.), główne towary: ropa naftowa i produkty jej przetwórstwa, nawozy sztuczne; główni odbiorcy: Korea Płd. (18,3 %), Chiny (17,4 %), Japonia (11,5 %), Indie (11,2 %), Singapur (6,3 %), USA (5,7 %).

Import – 29,53 mld USD w 2017 r. (26,56 mld USD – 2016 r.), główne towary: artykuły żywnościowe, materiały budowlane, pojazdy i ich komponenty, odzież; główni dostawcy: Chiny (13,5 %), USA (13,3 %), Zjednoczone Emiraty Arabskie (9,5 %), Arabia Saudyjska (5,8 %), Niemcy (5,4 %), Japonia (5 %), Indie i Włochy (po ok. 4,5 %).

2. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza.

Kuwejt posiada niewielką, ale bogatą, względnie otwartą gospodarkę bazującą na zasobach ropy naftowej - około 102 mld baryłek - ponad 6 % rezerw światowych. Ropa naftowa stanowi prawie połowę PKB, 94 % przychodów z eksportu i 89 % dochodów państwa. Kuwejt planuje zwiększenie produkcji ropy do 4 mln baryłek dziennie w 2020 roku. Wyjątkowo wysoka nadwyżka budżetowa w roku fiskalnym¹ 2013/14, która wyniosła około 30 % PKB, pozwoliła na zwiększenie wydatków budżetowych, a w szczególności na podwyżki dla pracowników sektora publicznego oraz zwiększone odpisy na Fundusz Przyszłych Pokoleń Kuwejtu.

Kuwejt niewiele zrobił na rzecz dywersyfikacji gospodarki. Brak działań w tym kierunku po części usprawiedliwia pozytywna sytuacja finansowa, niekorzystna koniunktura i historycznie wrogie stosunki między Zgromadzeniem Narodowym a władzą wykonawczą. W 2010 roku Kuwejt uchwalił plan rozwoju gospodarczego, w którym przewidziano wydatki rzędu 130 miliardów dolarów w ciągu pięciu lat na dywersyfikację gospodarki celem ograniczenia uzależnienia od eksportu ropy naftowej, przyciągnięcia większych inwestycji i zwiększenia udziału sektora prywatnego w gospodarce. Wiele z tych funduszy nie zostało jeszcze rozdysponowanych.

W raporcie Banku Światowego *Doing Business 2019* oceniającym warunki prowadzenia działalności gospodarczej w poszczególnych krajach, Kuwejt zajął **97.** pozycję wśród 190 ujętych w rankingu gospodarek świata (96. miejsce w DB 2018).

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

🚩 UE – Kuwejt

Umowa o współpracy (Co-operation Agreement) pomiędzy UE a GCC - podpisana w **1989 r.** Ministrowie Spraw Zagranicznych spotykają się raz w roku w ramach Wspólnego Posiedzenia Ministerialnego (Joint Council/Ministerial Meeting). Porozumienie to jest pierwszym z porozumień tzw. nowej generacji, jakie WE zawarły z państwami trzecimi. Nie ogranicza się bowiem, jak dotychczasowe porozumienia, do współpracy gospodarczej, ale zakłada - w dłuższej perspektywie -

¹ Rok fiskalny w Kuwejcie: 1 kwietnia – 31 marca

możliwość ustanowienia strefy wolnego handlu pomiędzy stronami porozumienia. Założeniem Umowy o Współpracy pomiędzy WE a GCC jest ułatwienie rozwoju stosunków handlowych i otwarcie rynków towarowych.

Na podstawie Porozumienia, powołano szereg grup roboczych, których zadaniem jest koordynacja rozwoju współpracy obejmującej przemysł, energetykę i ochronę środowiska. W 1996 roku do dotychczasowego schematu wspólnych działań dołączono tzw. zdecentralizowaną współpracę, która obejmuje współpracę akademicką, pomiędzy przedsiębiorstwami oraz pomiędzy mediami.

Kwestia **Porozumienia o Wolnym Handlu (FTA)** w relacjach Unia Europejska (EU) - Rada Współpracy Arabskich Państw Zatoki (GCC)

Negocjacje UE-GCC należą do jednych z najdłużej prowadzonych w zakresie dwustronnych relacji handlowych. Należy jednak pamiętać, że są one prowadzone nie przez dwa państwa, lecz przez dwie organizacje międzynarodowe, pozostające na różnym poziomie integracji i możliwości uzgadniania stanowisk także w zakresie relacji pomiędzy instytucjami, jak i państwami członkowskimi. Rozmowy rozpoczęto w 1990 r. Pomimo kilkukrotnych rund spotkań technicznych i politycznych, nie osiągnięto pełnego porozumienia, w związku z czym negocjacje w końcu 2008 r. zostały zawieszone.

Polska – Kuwejt

- ✓ Umowa o **współpracy gospodarczej i technicznej** między Rządem PRL a Rządem Państwa Kuwejtu (weszła w życie 22.11.1976 r.);
- ✓ Umowa między RP a Państwem Kuwejtu w sprawie **popierania i ochrony inwestycji** (weszła w życie 29.12.1993 r.);
- ✓ Umowa między RP a Państwem Kuwejtu w sprawie **unikania podwójnego opodatkowania** i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku (weszła w życie 25.04.2000 r.);

Ponadto, w 2004 r. Krajowa Izba gospodarcza oraz Kuwejska Izba Handlu i Przemysłu podpisały **porozumienie o współpracy**.

Kuwejt podpisał z USA umowę TIFA (Trade and Investment Framework Agreement). Jest sygnatariuszem porozumienia ramowego w zakresie współpracy ekonomicznej, handlowej, inwestycyjnej i technicznej z Chinami. Trwają rozmowy dot. FTA z UE, Chinami, EFTA, Indiami, Japonią, MERCOSUR, Pakistanem, Singapurem oraz Turcją.

4. Wymiana handlowa z Polską (mln USD)

	2014	2015	2016	2017	Dynamika 2016 = 100 %	2018*	Dynamika 2017 = 100 %
Eksport	68,8	70,8	71,3	83,4	117,0	108,5	130,1
Import	3,4	0,4	1,4	2,1	149,1	5,0	237,6
Obroty	72,1	71,2	72,7	85,5	117,7	113,5	132,7
Saldo	65,4	70,4	69,9	81,3		103,5	

Źródło: GUS */ dane wstępne

W wymianie handlowej Polski z Kuwejtem od lat dominuje polski eksport. Import jest marginalny – wyjątkiem był rok 2006, kiedy to zakupiliśmy kuwejską ropę naftową za blisko 117 mln USD.

W 2018 r. w naszym **eksporcie** do Kuwejtu dominowały następujące towary:

- pieczywo cukiernicze, ciasta – 14,2 mln USD, 13,1 % udział w polskim eksporcie,
- meble (bez mebli do siedzenia) - 8,8 mln USD, udział 8,1 %,
- brzytwy, maszynki i ostrza do golenia – 7,5 mln USD, udział 6,9 %,
- turbiny parowe – 7,5 mln USD, udział 6,9 %,
- cukier – 7,1 mln USD, udział 6,6 %,
- sztaby i pręty stalowe – 5,4 mln USD, udział 4,9 %,
- papier i karton – 4,8 mln USD, udział 4,4 %,
- sery i twarogi – 4,7 mln udział 4,3 %,
- preparaty do makijażu i pielęgnacji skóry – 3,4 mln USD, udział 3,2 %.

Wśród ważniejszych pozycji (powyżej 1 mln USD) znalazły się ponadto: pieluchy i podpaski, wyroby tytoniowe, samochody osobowe, materace i artykuły pościelowe, sprzęt oświetleniowy, odczynniki laboratoryjne, wyroby czekoladowe i przetwory spożywcze (syropy).

W importcie z Kuwejtu – podobnie jak w poprzednich latach – zdecydowanie dominowały dwie grupy towarowe: tworzywa sztuczne (gł. polimery etylenu i propylenu) – 3,9 mln USD z 78 % udziałem oraz odpady i złom metali szlachetnych – 0,9 mln USD, 18,9 % udział.

Wg danych GUS za **styczeń 2019 r.** polsko-kuwejskie obroty handlowe wyniosły ogółem **7,4 mln USD** (spadek o 31,1 % w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r.), w tym polski eksport – 7,1 mln USD (spadek o 32,1 %), natomiast import – 0,3 mln USD (wzrost o 15,8 %).

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Współpraca w zakresie kapitałowo-inwestycyjnym ma ograniczony charakter. W kontekście inwestycji w Polsce, kuwejska firma Alshaya Company utworzyła w naszym kraju spółkę zależną, Alshaya Polska, która nadzoruje rozbudowę sieci franczyz międzynarodowych marek, m.in. Claire's, NEXT, The Bodyshop.

Ponadto, w 2018 r. spółka Visdal Investments kontrolowana przez kuwejski holding Kuwait Projects Company Holding podjęła działania na rzecz przejęcia spółki Mlekoma działającej m.in. w sektorze przetwórstwa mleka i produkcji serów.

Wielkość kapitału kuwejskiego ulokowanego w Polsce jest trudna do określenia. Zgodnie z danymi strony kuwejskiej, wartość inwestycji w Polsce Kuwait Investment Authority wynosi ok. 400 mln USD, natomiast wg danych NBP – 55,5 mln USD. Wynika to z faktu, że większość kuwejskich funduszy w Europie inwestowana jest poprzez specjalistyczne firmy sektora finansowego z siedzibami w Wielkiej Brytanii czy w pozostałych krajach UE. Inwestują one zarówno w nieruchomości, jak i w aktywa giełdowe.

W maju 2007 r. Kuwait Petroleum North-West Europe, firma zależna państwowej Kuwait Petroleum International (spółka-córka Kuwait Petroleum Corporation) uruchomiła pierwszą w Polsce stację paliwa diesel sieci Q8 (w Słubicach).

Nadal marginalna jest obecność polskich firm na rynku kuwejskim. Kuwejski plan wielkich inwestycji infrastrukturalnych stwarza pewne możliwości ich zaangażowania zarówno w charakterze dostawców, wykonawców, jak i podwykonawców. Przewiduje on realizację projektów m.in. w budownictwie mieszkaniowym, energetyce, kolejnictwie, budowie bazy turystycznej, obiektów szpitalnych itd.

6. Dostęp do rynku

Swoboda działalności gospodarczej dla podmiotów zagranicznych jest w Kuwejcie ograniczona. Wszystkie firmy w sektorze handlu muszą w minimum 51 % być własnością kapitału kuwejskiego i uzyskać licencję importową od Ministerstwa Handlu.

Tylko w kilku sektorach możliwa jest 100 % własność zagraniczna. Określa je ustawa o inwestycjach zagranicznych z 2003 r. (m.in. usługi turystyczne i hotelarskie, ochrona zdrowia, sektor IT, projekty infrastrukturalne w energetyce, dostawach wody i oczyszczaniu ścieków).

Część sektorów, m.in. surowców mineralnych oraz nieruchomości, jest zamknięta dla inwestorów zagranicznych. W praktyce podmioty zagraniczne nadal nie są obecne w sektorze wytwarzania elektryczności i wody.

Sprzedaż produktów na rynku kuwejskim jest możliwa po podpisaniu z wybranym partnerem kuwejskim umowy agencyjnej, najczęściej na zasadzie wyłączności. Kluczowe znaczenia dla sukcesu polskiej firmy na rynku ma wybór odpowiedniego partnera, który powinien posiadać silną pozycję w danej branży i prowadzić pełny zakres działań marketingowych na rynku krajowym czy regionalnym.

Sektor państwowy organizuje lukratywne przetargi publiczne dotyczące dostaw produktów, usług i serwisowania sprzętu. Udział w nich podmiotów zagranicznych jest możliwy, jeśli przystąpi do niego ich kuwejski agent. Firma zagraniczna musi być uprzednio „prekwalifikowana” do występowania w przetargach dla sektora cywilnego oraz wojskowego. Zajmują się tym odpowiednio Centralny Komitet Przetargowy (CTC) oraz Ministerstwo Obrony.

Produkty spożywcze i kosmetyczne muszą zostać przebadane i certyfikowane w miejscowych laboratoriach. W zakresie produktów mięsnych istnieje obowiązek przedstawienia certyfikatu halal, tj. uboju zgodnego z zaleceniami islamu (w Polsce wystawiają je upoważnione do tego stowarzyszenia muzułmańskie). Występuje całkowity zakaz importu napojów alkoholowych i wieprzowiny oraz dziczyzny. Rozciąga się to także na towary opatrzone rysunkami pokazującymi zakazane towary. Towary powinny być opatrzone naklejkami w jęz. arabskim, wskazującymi datę produkcji i przydatności do spożycia, wagę, nazwę towaru i kraj pochodzenia.

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

Ambasada RP w Kuwejcie prowadzi regularną obsługę informacyjną podmiotów gospodarczych z Polski i Kuwejtu. Poszerza posiadane bazy danych firm i przygotowuje i aktualizuje opracowania dotyczące gospodarki kraju akredytacji. W ramach działań promocyjnych placówka organizuje konferencje prasowe, regularnie uczestniczy też w targach branżowych organizowanych w Kuwejcie.

Po roku 2008, obfitującym w wizyty w Kuwejcie premiera RP oraz ministrów skarbu państwa i obrony narodowej nastąpił okres mniejszej aktywności w wymiarze wizyt oficjalnych.. W marcu 2009 r. wizytę w Kuwejcie złożył minister sportu M. Drzewiecki, natomiast w październiku 2010 r. przebywała w Polsce delegacja Kuwejkko-Polskiej Grupy Parlamentarnej Zgromadzenia Narodowego Kuwejtu.

Najważniejszym wydarzeniem w ostatnim okresie był pobyt w Kuwejcie Prezydenta RP A. Dudy (grudzień 2016 r.) wizytującego polski kontyngent wojskowy uczestniczący w operacji Inherent Resolve wymierzonej w tzw. Państwo Islamskie.

Strona kuwejcka nie była szczególnie aktywna w inicjowaniu kontaktów resortów gospodarczych szczebla rządowego, tym niemniej ambasador Kuwejtu w Polsce sondował w resorcie gospodarki możliwość podpisania umowy o powołaniu Komisji Wspólnej ds. współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej (strona polska zwróciła uwagę, iż art. 8 obowiązującej polsko-kuwejskiej Umowy o współpracy gospodarczej z 1975 r. przewiduje możliwość powołania takiej komisji).

8. Potencjalne dziedziny współpracy

Podniesienie polsko-kuwejskiej współpracy gospodarczej na wyższy poziom jest możliwe w stosunkowo niedługim okresie. Liberalne regulacje w dostępie do rynku towarów pozwalają na rozwój wymiany handlowej bez większych ograniczeń.

W związku z rządowym planem rozwoju kraju, Kuwejt realizuje szereg projektów o wartości ok. 130 mld USD, co stwarza potencjalne możliwości dla zainteresowanych polskich firm. Niewykorzystany dotychczas potencjał współpracy występuje w następujących sektorach:

- obsługa sektora naftowego i gazu ziemnego - sprzęt, know-how, serwisowanie, szkolenia etc.;
- usługi i dostawy sprzętu w dziedzinie produkcji, transmisji i dystrybucji elektryczności - Kuwejt rokrocznie przeżywa w okresie letnim kryzys niedoboru energii elektrycznej;
- ekologiczne technologie wytwarzania energii i oszczędzania wody pitnej,
- usuwanie odpadów niebezpiecznych, w tym oczyszczanie z zanieczyszczeń ropą naftową;
- usługi monitoringu i ochrony strategicznych instalacji (sprzęt, szkolenia, projektowanie);

9. Przedstawicielstwa dyplomatyczne i handlowe

➤ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Kuwejcie

Al-Jabriya, Block 7, Street 3, House 20, P.O. Box 5066 Safat, 13051 Kuwait

tel.: + 965 5311571/2, fax: +965 5311576/8

e-mail: kuwejt.amb.sekretariat@msz.gov.pl, strona internetowa: www.kuwejt.msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro handlowe PAIH w Kuwejcie

e-mail: jaroslaw.alabbas@paih.gov.pl tel.: +965 6639 1703

➤ Ambasada Państwa Kuwejt w Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Franciszka Nullo 13, 00-486 Warszawa

tel.: (22) 622 28 60, 696 46 53, 626 02 31, fax: (22) 627 43 14

e-mail: embassy@kuwait-embassy.pl